

Z glosáře Pavla Blatného**DÍKUVZDÁNÍ**

Svým interpretům, organizátorům, různým propagátorům či rovnou jenom příznivcům – sledujícím můj umělecký život „step by step“ (krok po kroku) vzdávám čas od času díky deskami, notami, knihami nebo různými video či audio nahrávkami „z mého života“. Někdy mám ale dojem, že výsledný efekt se rovná házení hrachu na něco, či dávání perel někomu. A tedy vizte a slyšte:

Věnoval jsem několik svých cédéček, de facto již předposledních (ty poslední si pečlivě strážím) jistému příznivci item propagátorovi. „Díky, vřelé díky,“ slyšel jsem bezprostředně. „Hned si to všechno pustím,“ ubezpečoval mě takřka se slzami v očích. Ale asi nepustil dodnes. Při každé své návštěvě u něho vidím i z křesla, kde sedávám, směrem k polici, kde má uskladněny CD i desky, že na těch mých je stále nesejmutý igelitový obal (v tom jsou staré desky ve výhodě – jejich používanost či nepoužívanost se nepozná). Ještě zjevnější byla dokonce zásilka mých produktů literárního slova poštou (kniha a vystřihané příspěvky z časopisů a novin). Příjemce telefonoval s dojemnými slovy díky. „Teď mám na dlouhou dobu zajištěno čtení před spaním,“ ubezpečoval. Po několika týdnech jsem jej navštívil a vpravdě „hrou osudu ošidnou“ jsem uviděl svou obálku, a to neotevřenou, jak leží na kraji jeho psacího stolu. Leč co já – ještě hůře dopadl klasik, jehož deskami jsem vzdal své díkuvzdání generálintendantovi jistého mezinárodního festivalu v dálné zemi za jeho pozvání mne k dirigování mých skladeb. Byl to takřka kompletní Janáček, na kterého se avantgardně orientovaný superšéf netvářil příliš nadšeně, nicméně poděkoval vroucími slovy a desky (aniž mi bylo jasné proč), položil na vršek jedné vysoké skříně ve své kanceláři. Po roce jsem opět navštívil tento festival a při návštěvě pana intendanta a při bezděčném pohledu na stejnou skříně jsem na ní uviděl jakési tlusté, černé desky. S mrazením v zádech jsem ihned pocítil jakési podvědomé podezření. V nestřeženém okamžiku jsem se vplížil do této kanceláře, odkryl desky a – jak správně předpokládáte – našel pod nimi svého „uleželého Janáčka“. Nikdo necht se nediví, že jsem si ho hned vyzvedl, tj. sundal a odvezl zpátky domů.

A na konec historka týkající se tentokrát hned několika mých kolegů, kde díkuvzdání má opačný směr. Jistý renomovaný koncertní houslista založil – a to je důležité říct, že za bolševika – nový kvartet, se kterým se chtěl věnovat jen soudobé hudbě. I vyzval hned několik skladatelů k napsání novinek, pochopitelně jemu věnovaných. Stalo se. Tentokrát to byl onen interpret, který vzdal slova díkuvzdání svým autorům a posléze v dopisech či po telefonu sděloval, že s kvartetem již na dílech pracují, cvičí je a uvedou hned na nejbližším koncertu v zahraničí, a to v jedné kulturně významné západní zemi. Mistr tam skutečně vycestoval a hned tam požádal o azyl a zůstal. Tím ovšem případ neskončil. Po čase se všem mým kolegům, tvůrcům objednaných

kvartetních novinek, ozvala samotná STB s oznámením, že se mají dostavit k převzetí poštovní zásilky patřící do zabaveného majetku jistého emigranta. Samozřejmě byl to on a ty zásilky byly neotevřené balíky s partiturami, tedy party kvartetních novinek, pečlivě zabalené a zapečetěné tak, jak je páni autoři sami odeslali.

ROZČAROVÁNÍ

Tak jsem zase na brněnském festivalu potkal dobrého známého, který vede v daleké zemi jediné tamní středisko soudobé české hudby. Vždycky jsem se domníval, že je to nějaký rozsáhlý areál, v stejně rozsáhlé rezidenční bibliotéce v hlavním městě, až jsem zjistil při osobní návštěvě, že je to vyčleněný pokoj v jeho rodinném domě, navíc v městě malém. A dodejme ještě, že tento propagátor a znalec českých tvůrců ani není muzikolog, ale matematik a – zkrátka – náš fanda. Stejně jsem byl rozčarován, když jsem se byl představit generálintendantovi obrovského mezinárodního festivalu soudobé hudby (opět v jiné daleké zemi), a neuvěřil jsem, jak jsem si představoval, skleněný mrakodrap postavený na hraně – třeba jako známá „kostka“ budovy rozhlasu v Bratislavě –, nýbrž opět rodinný dům, tentokrát už luxusní vilu ve tvaru koncertního křídla, kde tento superšéf nejen režíroval desítky svých koncertů, součteží, společenských akcí se stovkami zahraničních účinkujících, hostů item místních celebrit. Když mu utekl podomek, nosil i kufry svých hostů na pokoj, anžto někteří příšedší byli (kvůli šetrnosti) ubytováni i v této jeho vile (pan intendant byl singl). Další zastavení, kde jsem tzv. povytáhl obočí či potřásal hlavou, byl Dům skladatelů v jistém evropském, starobylém a sídelním městě. Zvenčí mě nezklamal. Byl to historický palác, nebyl však obsazen od sklepa až po střechu místními skladateli, tvořícími či provádějícími svá díla v řadě sálů, studoven, nahrávacích studií, doplněných o knihovny a společenské či relaxační místnosti. S úlekem jsem zjistil, že v tomhle domě s hrdým názvem je vyhrazen skladatelům jen jeden byt. V jednom pokoji se úřadovalo, v kuchyni se po koncertě podávaly chlebičky a ze dvou větších pokojů (s vysokým stropem a dobrou akustikou) byl zřízen koncertní sál se třemi řadami sedadel. Protože se na soudobou hudbu nikde na světě nehrnou davy, návštěva koncertu, kterého jsem se zúčastnil a která by byla označena v sále brněnské konzervatoře jako poloprázdno, zde jsem mohli říct, že bylo nabitó. Včetně historického prostředí pak pohoda. A jsem na samém konci svých rozčarování a je to snad příběh ze začátku nejsmutnější, ve kterém již vystoupím z anonymity, do které jsem předchozí zážitky skrýval. Jde o Švýcarsko a hlavní město Bern. Zde jsem svého času měl prostor jak v oficiálním rozhlase, tak v jednom soukromém rádiu, které mělo vynikající pověst jako propagátor všeho nového, avantgardního, alternativního. Zde jsem měl mít několikahodinový profil v rozhovoru nad snímky z desek, kazet, rozhlasových snímků etc. Nepřekvapilo mě už, když jsem – na rozdíl od výškové budovy rozhlasu státního – ve-

šel do normálního obytného domu a zazvonil u bytu v 2. poschodí. Pak jsem byl už jen dojat, jak se říká, až k slzám. Celé studio byla prakticky svobodárna, kde v hlavním prostoru byl mikrofon a křesla, načež kompletní nahrávací i vysílací technika ležela na kuchyňské lince v příslušném koutě. A odtud to vše šlo „live“ ven – do celého světa. Nicméně závěrem musím dodat, že i když jsem v životě zažil lesklé a blyštivé okamžiky (třeba Smetanova síň v Praze, sál berlínské filharmonie), tak toto původně smutné a dojemně vyhlížející rozčarování, patří díky právě takovému prostředí a díky nadšení obou pánů, co náš pořad realizovali, k těm nejhezčím vzpomínkám mého už pětasedmdesátiletého života.

ALC-HAJMR

Jak vidíte ze způsobu zápisu této neblahé choroby, bude se jednat v tomto příspěvku zřejmě o nadsázku. Nadsázku v tom smyslu, že tak označuji všechny události svého života, které překračují vše, co shrnujeme pod společným názvem „skleróza“. A to je právě v mém současném věku klíčový problém. Když se tak setkáváme – my spolužáci z gymnázia (maturita 1950) – soutězíme především v tom, kdo více zapomíná. Prvním úkolem bývá vzpomenout si na jména našich odešlých spolužáků – a těch je už dvaadvacet! Těch, co nás zbylo, je pak rovná fotbalová jedenáctka a z každého setkání (které je už každoroční) máme, my žijící, strach, kdo bude příště zase chybět. Ale zpět k naší – nazvěme ji „sklerotické soutěži“. Při vybavování polozapomenutých či úplně zapomenutých jmen dochází často k této situaci: Jméno máme takzvaně už „na jazyku“, každý ale většinou jiné. „Ano – to byl ten, co seděl hned vpředu za Šárkou. Jak on se to... bylo to určitě od Z – Zoufal, nebo S – Soukal?“ – „Ale ne, ty myslíš asi Zouhara, který se ti plete navíc s Coufalem, ti seděli spolu až vzadu vlevo u oken, a tenhle byl určitě od B – Barvík?“ – „Blbost – to byl Brunclík, takovej sportovec, s mohutnými černými vlasy. Ten, o kterém mluvíme, byl takovej střízlík se zrzavými vlasy – ano, ano vidíte, už jste si také vzpomněli – určitě byl od R – ale jak jen – tak nějak Roubal, nebo Rousal? Hebelka! Bravo! Hebelka – já to hned věděl.“ Vzpomínání posléze přechází v soutěž o nejneuvěřitelnější sklerotický zážitek „z našeho života“. A tady už může zvítězit jen story, které já osobně říkám „al-chajmr“. Posledně jsem zabodoval historkou „s mlékem“. Ráno ho totiž nosím ze sklepa (myslím onu papírovou krabici z obchodu). Žena volá z pokoje: „Mléko už je nahoře v lednici, nic nemusíš nosit.“ Ano, ano, hned jsem si je tedy z lednice vyndal a postavil na linku. Do sklepa jsem nicméně sestoupil – jako každodenně – pro citrony, žrádlo pro psa etc. I vzal jsem kýžené, dal do košíku a říkám: „A ještě mléko – už ho беру.“ A stalo se. Tehdy poprvé jsem nazval tuto situaci „alc-hajmrem“, ale i když má story v soutěži zvítězila, nebyl jsem já sám tímto vítězstvím příliš opojen. A tu mi osud v minulých dnech přihrál situaci daleko významnější. V jednom dni se mi totiž v rozhlase na Vltavě vysílaly

skladby hned ve dvou pořadech. Bylo to dopoledne, což je důležité. V pořadu „Rondo“ mělo být představeno moje nové profilové CD: „P.B. – Jubileum“ a posléze v „Hudebním matiné“ v 10,15 měly zaznít jisté mé novinky. „To si musím natočit,“ řekl jsem si a v 8,30 jsem si do své věže založil zbrusu novou kazetu. Současně jsem ještě řešil jinou věc; musel jsem totiž vyřídít ten den ještě něco ve městě, ale usoudil jsem, že když tam půjdu až po těch pořadech (tak nějak za poledne), tak vše stihnu. V 8,55 jsem sestoupil ze své pracovny do přízemní haly a pohodlně se posadil. Dodejme teď důležitou věc: Má věž stojí v hale hned vedle televizního přístroje. A já také, jak už mám ve zvyku, pustil jsem si hned televizi. Mám tam vždy nachystán už hudební kanál Mezzo. V okamžiku, kdy jsem tam uviděl jakýsi pro mne zcela nezajímavý program, začal jsem uvažovat, proč jsem si šel vlastně televizi pustit? „Vždyť tam nic není, a já mám přece práci ve městě. To mě podrž! Proč tam vlastně chci jít až v poledne? Vždyť můžu jít hned! A to taky udělám!“ A udělal jsem. Nutno dodat, že manželka nebyla doma a nikdo mi tudíž nebránil v mém počínání. Až jsem už delší dobu pobýval ve městě, konečně jsem se rozpomenul a jako šílený jsem uháněl k domovu. Pozdě! I druhý pořad byl již odhlašován. A teď pozor! Místo pocitu deprese a bití hlavou o stěnu mě oblila nečekaná radost: To je přece pravá bomba – skutečný alc-hajmr, jakého jsem zatím nedosáhl! Mé vítězství na setkání spolužáků je tedy opět zajištěno!!